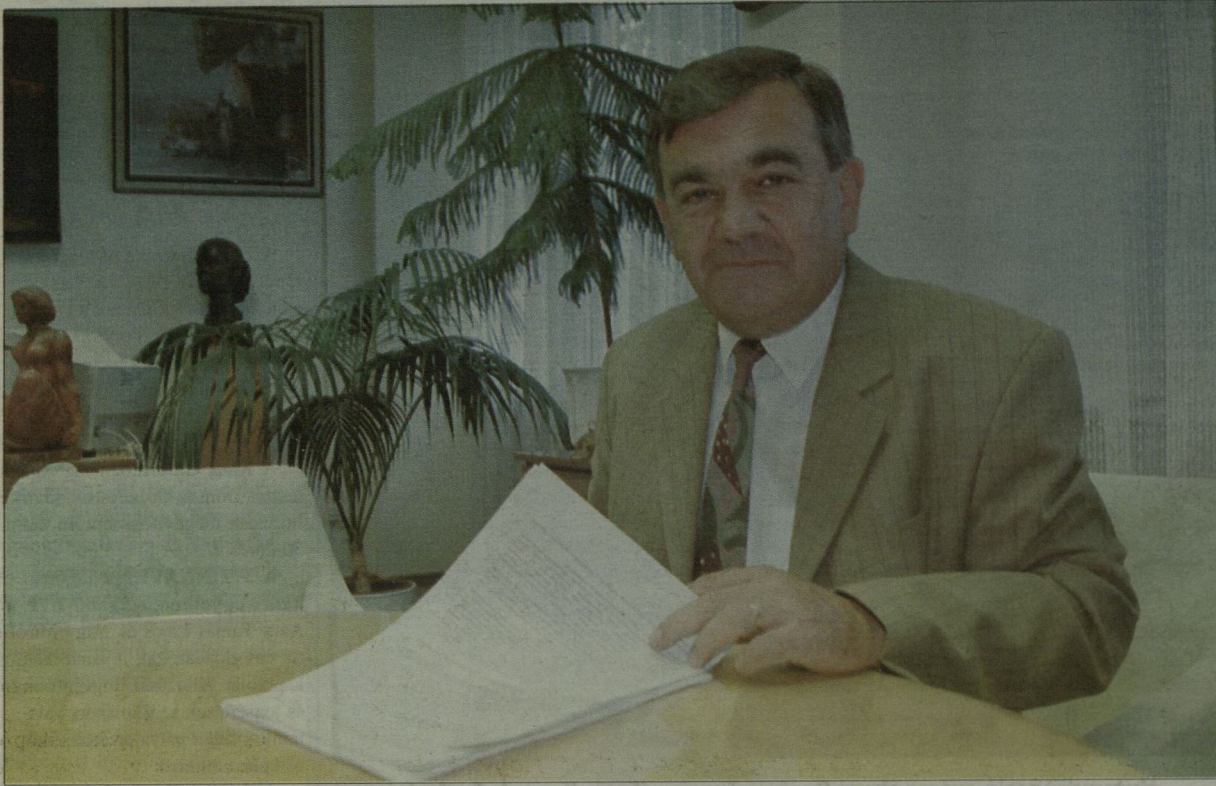

Bővültek a megye közoktatási feladatai Kevés a támogatás

Ott József: – Nagyobb állami részvételre lenne szükség az oktatási intézmények zavartalan működésének fenntartásához. (Fotó: Schmidt Andrea)

Csongrád Megye Közgyűlése meg 1997-ben – valamennyi önkormányzat képviselőtestületének bevonásával, valamint a megyei jogú városokkal kialakított egyeztető bizottságok együttműködésével, hat évre szólóan – megalkotta közoktatási fejlesztési tervét. Időközben azonban olyan, előre nem látható változások következtek be, amelyek kikényszerítik annak átdolgozását, valamint a plusz anyagi terhek fedezése érdekében, a költségvetési keret felhasználásának módosítását is.

Az elmúlt év nyarán nem csak a módosított közoktatási törvény miatt, hanem mert Szentes és Csongrád önkormányzata határozatban kimondta: a jövőben nem vállalják a városukban működő középiskolák nevelési-oktatási feladatainak ellátását, szükségessé vált a Csongrád megyei fejlesztési terv módosítása a nyolc középiskola átvételére ugyanis – az ezzel együtt járó anyagi terhek átvállalásával együtt – törvény kötelezi a megyei önkormányzatokat. Ott Józseffel, a megyei közgyűlés alelnökével a nyolc középiskola átvételére kapcsán szót ejtettünk a megye közoktatási feladatainak egyéb részleteiről is.

– A megyei önkormányzat kötelező tennivalóinak egyike, ha azt a települések nem tudják vagy akarják vállalni, a középiskola, illetve a speciális alapfokú oktatás feltételeinek, valamint a pedagógiai szakmai szolgáltatások és szakszolgálatok működésének biz-

Létszámadatok

Bedő Albert Erdészeti Szakiskola és Kollégium: szakmunkás 184, Bárony István Mezőgazdasági Szakközépiskola és Szakmunkásképző Iskola: szakközépiskolás 151, szakmunkás 103, összesen 254. Batsányi János Gimnázium és Szakközépiskola: gimnazista 396, szakközépiskolás 295, általános iskolás (5–8. évf.) 122, dolgozók iskolája 14, összesen 827. Bartha János Kertészeti Szakközépiskola és Szakiskola: szakközépiskolás 152, szakmunkás 72, összesen 224. Sággy Mihály Ipari Szakközépiskola, Szakmunkásképző Iskola és

Kollégium: szakközépiskolás 481, szakmunkás 138, dolgozók középiskolája 241, összesen 860. Boros Sámuel Közgazdasági és Humán Szakközépiskola, Szakiskola: szakközépiskolás 461, dolgozók középiskolája 41, összesen 502. Pollák Antal Műszaki Szakközépiskola: középiskolás 287. Zsoldos Ferenc Szakiskola és Műszaki Szakközépiskola: szakközépiskolás 313, szakmunkás 433, dolgozók középiskolája 404, összesen 1.150. Horváth Mihály Gimnázium: gimnazista 429, általános iskolás (7–8. évf.), összesen 475 tanuló.

tosítása – hangsúlyozta Ott József. – Ezek ellátása természetesen nem csak finanszírozási gondokat vethet fel. A közgyűlés ennek ellenére vállalta, hogy nem ez év júniusától, hanem már 1999 szeptember elsejétől felvállalja a nyolc középiskola fenntartását. Igaz, az esztendő végéig, a normatív támogatáson felül, mintegy hatvan milliói többletkiadáson még megosztunk a városokkal. Ez év januárjától viszont a megyei önkormányzatnak kellett előteremteni azt a közel 180 millió forintot – miután az állami költségvetési támogatás legfeljebb a kiadások hatvan százalékát fedezi –, amelyre szükség lesz ahhoz, hogy ezek az intézmények zavartalanul működhessenek. Ezt csak a fejlesztési keret terhére tudtuk betervezni. Így a közgyűlés 102 milliói fejlesztési hitel felvétele mellett fo-

gadta el az idei költségvetést. Ugyanakkor gondot okoz, hogy a hozzánk került iskolák ingatlanulajdon-jogát nem adták át a városok, csupán azok ingyenes használatára kaptunk lehetőséget. Kiderült viszont, hogy némelyik épület komoly rekonstrukcióra szorulna. Egy jelenleg érvényes önkormányzati rendelet szerint azonban idegen tulajdonra nem lehet költségvetési forrásokat fordítani. Ezért tovább kell folytatni a két önkormányzattal az egyeztető tárgyalásokat, mivel ez a helyzet tartósan nem maradhat fenn.

A megyei feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési tervvel összhangban természetesen a többi megyei fenntartású, közoktatási célokat szolgáló intézmény tevékenységét is nyomon követjük. Ez azért is fontos, mert a közoktatásról szóló törvény a fenntartók részére

kötelezővé teszi – 2003. augusztus végéig – bizonyos eszközök, felszerelések beszerzését. Erre ütemterv készült, de máris látható, hogy sem mi, sem a többi önkormányzat önerőből nem tud majd megbirkózni az előírt magas követelmények anyagi terheivel. Mindezek alapján már az iskolák átvételénél felmerült bennem, hogy talán felül kellene vizsgálni, illetve módosítani az önkormányzati törvényt. A megyék anyagi forrásait ugyanis alapvetően az állami költségvetésből származó bevételek adják. A feladatok növekedése pedig nincs arányban a támogatás nagyságával. Ezért, bár örülünk és más szempontból előnyösnek is tartjuk, hogy a megyei középfokú oktatás szélesebb köre került most „egy kézbe”, annak koordinálását a jelenleginél kiszámíthatóbb feltételek mellett kellene garantálni.

A Csongrád Megyei Önkormányzat azonban nem csak a finanszírozás oldaláról közelítette meg e feladatát. Az átvett intézmények gazdálkodásának alapos áttekintése mellett, rendszeresen vizsgáljuk törvényes működésüket, tevékenységük összehangolását a lehetőségek szerint. Végül is fontosnak tartjuk ugyanis, hogy olyan szakmákat tanulhassanak a gyerekek, amelyekre térségünkben igény van. Kollégáink – külső, független szakértők bevonásával – erre vonatkozó felmérést is készítenek, valamint megvizsgáljuk velük azt, hogyan lehetne a legrugalmasabban felkészíteni a párhuzamos képzéseket, és helyettük esetleg más szakma oktatását beindítani – mondta befejezésül az alelnök.

A fogyatékosokat is ellátják

Eltérő tantervű iskolák

A megyei önkormányzat gondoskodik a térségben élő fogyatékos gyermekeket ellátó intézmények működtetéséről is, amelyekben összesen 670 fiattal foglalkoznak.

Szegeden működik a Csongrád Megyei Önkormányzat Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája és Diákotthona, amelyben 100 siket gyermek oktatása folyik. Ezenkívül az óvodai nevelésben, az alap- és középfokú képzésben részt vevő hallássérült tanulók gyógypedagógiai intézeti ellátását, valamint az autista gyermekek pedagógiai segítségét is ez az iskola oldja meg. Célzott foglalkozásokkal igyekeznek elérni, hogy a kisebb mértékben hallássérültek minél hamarabb beintegrálódhassanak az ép hallásúak közé. Munkavállalási esélyük növelése érdekében pedig a számítógéphez kö-

tött szakmák elsajátítására szeretnék megtanítani őket.

A Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon (Hódmezővásárhely), 120 középiskolai értelmi fogyatékos iskolája, ahol hároméves kortól a törvényben meghatározott korig, óvodai, általános iskolai és készségfejlesztő speciális szakiskolai keretben foglalkoznak a gyermekekkel. A tanulók tanórán kívüli napközis foglalkoztatása, gyógy- és rehabilitációs ellátása mellett – a gyermekvédelmi szakellátások keretében – otthon nyújtó ellátást is biztosítanak az ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekek, illetve az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek számára.

A Pápay Endre Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon (Makó) 220, a Rigó Alajos

Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon (Szentes) 230 enyhe értelmi fogyatékos iskolája. Az előbbi a megye déli, míg az utóbbi az északi részén lakókat látja el. Ezen intézményekben három-hatéves korú gyermekek óvodai nevelése; enyhébb értelmi fogyatékos tanköteles korú tanulók általános iskolai oktatása, nevelése, speciális szakiskolai képzése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása folyik. Itt is otthont biztosítanak az ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekeknek, illetve az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek számára.

Ezen intézmények mellett azonban Szeged és Hódmezővásárhely is tart fenn egy enyhe értelmi fogyatékos iskoláját, a saját területén lakó gyermekek ellátására.

Felújításra váró középiskolák

Megyei vagy városi feladat?

A Szentes, illetve Csongrád által átadott közoktatási intézmények épületeinek műszaki állapota – az előző években elmaradt rekonstrukciók, felújítások, karbantartások miatt – több esetben sem felel meg a közegészségügyi, higiénés, valamint a tűz- és munkavédelmi szempontoknak, emellett néhol még tetőbeázásokkal is számolni kell.

A nyolc középiskola megyei fenntartása, működtetése azt is jelenti, hogy Csongrád Megye Önkormányzatának biztosítani kellene az oktatás műszaki, technikai feltételeit. A feladat azonban nem könnyű, ráadásul nem is csak pénzügyi kérdés. Igaz, mint az az előzetes felmérésekből kiderült: a halaszthatatlan beruházásokra már most több mint 126 millió forintot kellene ráfordítani. Ezt azonban nem

bírná el a megyei önkormányzat, valamint az ingatlanok tulajdonjogával rendelkező Csongrád és Szentes városok költségvetése sem. Ráadásul a helyszíni bejárások műszaki tapasztalatai, valamint a szakértői vélemények alapján az ingatlanokon elvileg egy-két év múlva további 100 milliót meghaladó felújításokat kellene elvégezni. A közegészségügyi, higiénés, továbbá a tűz- és munkavédelmi előírások maximális teljesítése mellett költeni kell a villámvédelemre, az elektromos hálózatok felújítására is. Ugyanakkor a helyzetet nehezíti, hogy az iskolák még szakmai fejlesztéseik zömét is csak szakképzési hozzájárulásból, illetve alapból, továbbá egyéb pályázatokon nyert pénzből finanszírozták, a fenntartók erre sem tudtak forrást biztosítani.

A közeljövő feladatai között kell számon tartania a megyei önkormányzatnak azt is, hogy a törvény kötelező

eszköz- és felszerelésellátást ír elő valamennyi közoktatási intézményben. A négy év alatt teljesítendő beruházás tetejéig, közel kétfélmilliárdos(!), mindenképpen teljesíthetetlen mértékű költségigénye miatt a közgyűlés – az önkormányzati törvényben biztosított jogával élve – az oktatási miniszternél kezdeményezte a központi támogatás biztosítását. Emellett persze beszerzési ütemterv is készült, részben amiatt, hogy az intézmények sikeresen pályázhassanak a Csongrád Megyei Közközfelújítási Közalapítvány által eszközfejlesztésre szétosztható mintegy 113 millió forintra.

Az eszközjegyzéken túlmenően viszont az iskolák nevelési-pedagógiai programjai is tartalmazhatnak még további szükségleteket, és a jelenlegi kerettantervek késlekedő megjelenése miatt sem ítéltető meg pontosan az intézményfenntartó kötelezettségének mértéke.

Az átvett csongrádi gimnáziumban folyó igényes oktató- és nevelőmunkát a diákok sikerei igazolják. (Fotó: Tésik Attila)

Ez év január elsejétől a megye harmincöt települése jelezte, hogy nem vállalja a pedagógiai szakszolgálati feladatokat közül a továbbtanulási, a pályaválasztási, a nevelési tanácsadói és a logopédiai szolgáltatás, valamint a gyógytestnevelés ellátását.

Így a közoktatási törvény értelmében mindez a megyei önkormányzat kötelezően ellátandó tennivalójává vált.

A megyei önkormányza-

tok közoktatással összefüggő feladatai közé tartoznak a pedagógiai szakmai szolgáltatások, valamint a pedagógiai szakszolgálatok intézménye is. Ez utóbbival kapcsolatos változásokról, valamint az egyéb aktuális tennivalókról Pálfalvi Zsolt, a megyei művelődési és népjóléti osztály vezetője adott tájékoztatást. Az osztályvezető elmondta: a megyei önkormányzatnak – számtalan kötelező feladata mellett – gondoskodnia kell arról is, hogy a beilleszkedési gondokkal

Harmincöt település nem vállalta

Átadott szakszolgálati feladatok

küszködő, valamint a fogyatékosokra utaló jelek miatt esetleg a hagyományos iskolai osztályba fel nem vehető gyermekek kiszűrésének feltételeit biztosítsa. De nem csak a tanulási képességek vizsgálatát végző szakértői bizottság működtetése hárul rájuk, hanem a konduktív pedagógia ellátás, illetve a gyógypedagógiai tanácsadó

és korai fejlesztő szakszolgálat fenntartása is.

Az egyéb szakszolgálati teendők viszont akkor válnak megyei feladattá, ha azokat az erre kötelezett települések valamilyen ok miatt nem látják el. A jobb tervezhetőség érdekében erről tavaly nyilatkoztatták is az érintett önkormányzatokat, amelyek jelentős része 2000. január elsejétől

nem vállalta e kötelezettségek teljesítését. Így a megyei önkormányzat mindezzel az évekkel ezelőtti léténél Csongrád Megyei Pedagógiai és Közművelődési Szolgáltató Kht.-t. bízta meg, míg a fogyatékos tanulók képzésére Szegeden, Hódmezővásárhelyen, Makón és Szentesen (csongrádi kihelyezett tagozattal

együtt) általános iskolát tart fenn.

A legfrissebb teendők sorában Pálfalvi Zsolt – az átvett nyolc középiskola ellenőrzési ütemterv szerint megismerésén túl – az intézkedési és megyei közoktatás-fejlesztési terv elkészítését említette. Az előbbi az intézményfenntartó önkormányzatoknak 2000. július 31-ig kell összeállítani. Ennek több évre előre megfogalmazva tartalmaznia kell a működtetett intézményekkel kapcsolatos jövőbeni célokat,

elképzeléseket. A megyei közoktatás-fejlesztési terv ugyan már létezik, de egy nemrég kiadott törvényi rendelet értelmében 2001. július 31-ig felül kell azt vizsgálni. Mivel a két dokumentumnak szinkronban kell lennie egymással, olyan döntés született, hogy azokat párhuzamosan dolgozzák ki a szakemberek.

Az oldal a Csongrád megyei közgyűlés megbeszéléséből készült. Írta: N. Rácz Judit